

SPRENGNINGSARBEIDER

- SIKKERHET OG KVALITET I FAGET

TEMA:

Hvor er byggherren - oppfølging av lover og regler – anleggsledere – er det manglende kompetanse og vilje til å følge lover og regler?

GJENNOMFØRBART

Et svært ambisiøst og omfattende tema.

Ikke mulig å være utdypende på ½ time.

Derfor:

- Innskrenket temaet
- Ikke bare relatert til sprengning, men anleggsbransjen generelt
- Erfaringer fra en hverdag i retten
- Ingen klare konklusjoner – tanker/meninger

Utgangspunkt:

- Når anleggsvirksomhet pågår, og det skjer en uønsket hendelse, må jo det skyldes entreprenøren.
- Naturlig at «utenforstående» (media og enkeltpersoner) tenker slik.
- Er det like naturlig at tilsyns- og påtalemyndigheter tenker slik?
- Skal byggherre tenke slik?

Kopi bekreftes

Sign: el
Innrøndelag tingrett

KOPI

INNTRØNDELAG TINGRETT

Overskjønn

Avsagt: 01.02.2016 i Inntrøndelag tingrett,

Saksnr.: 14-120343SKJ-INTR
14-137831SKJ-INTR
14-137829SKJ-INTR
14-137804SKJ-INTR

Dommer: Tingrettsdommer John Morten Svendgård

Skjønnsmedlemmer: Eiendomsmegler Geir Falck Anderssen
Eiendomsmegler Per Stenhamar

Saken gjelder: Begjæring om overskjønn i naturskadesak

Statland Brygge AS
Nerbutikken AS
Statland Båtforening
Otto Herman Ekker

Advokat Bertil Vilhelm Smalås
Advokat Bertil Vilhelm Smalås
Advokat Bertil Vilhelm Smalås
Advokat Bertil Vilhelm Smalås

mot

Statens Naturskadefond

Hans Peder Hvide Bang

Ingen begrensninger i adgangen til offentlig gjengivelse

Advokat
Erling M. Erstad

Advokat - Anleggsingeniør
Medlem av Den Norske Advokatforening

Naturskadefondet så på saken som «en prøvesak om årsakssammenheng»

- Betydelig ekspertise innenfor geoteknikk engasjert av Naturskadefondet.
- Min subjektive oppfatning at:
- NGI og NVE hadde den samme oppfatningen – det måtte skyldes entreprenøren, og så ble konklusjonene «tilpasset» denne oppfatningen.

Retten finner det ikke unaturlig at en virksomhet som pågår nær opp til rasområdet kort tid før raset gikk blir sterkt fokusert i en vurdering av teknisk årsakssammenheng. Retten er enig i at sammenfall i tid i utgangspunktet taler for at det kan være en sammenheng mellom aktiviteten og raset. Men med det faktum retten legger til grunn når det gjelder styrken på komprimeringen er ikke dette like sannsynlig som det NGI og NVE legger til grunn i sine rapporter. Sentralt i denne vurderingen blir da også det faktum at det er utført betydelig kraftigere komprimering sommeren/tidlig høst 2013 uten at dette har utløst ras eller setninger i grunnen.

Hvor langt strekker entreprenørens aktsomhetsplikt etter kontrakt/avtale med byggherre?

Norsk Standard
NS 8405:2008

ICS 91.010.20
Språk: Norsk

Norsk bygge- og anleggskontrakt

Norwegian building and civil engineering contract

Advokat
Erling M. Erstad

Advokat - Anleggsingeniør
Medlem av Den Norske Advokatforening

21 Entreprenørens varslingsplikt

21.1 Entreprenørens plikt til å varsle om svikt ved byggherrens medvirkning

Entreprenøren skal i forbindelse med sin produksjonsplanlegging gjennomgå byggherrens leveranser og annen medvirkning med sikte på produksjon.

Han skal uten ugrunnet opphold varsle byggherren dersom han blir oppmerksom på at kontraktdokumentene, tegninger, beskrivelser eller beregninger er ufullstendige, inneholder uoverensstemmelser eller andre feil, eller på annen måte ikke gir tilstrekkelig veiledning for utførelsen. Det samme gjelder dersom han oppdager prosjektering som er uegnet.

Entreprenøren skal på samme måte varsle byggherren dersom han blir oppmerksom på at det fysiske arbeidsunderlaget, fastmerker, grunnforhold, leverte materialer eller annen medvirkning fra byggherren ikke oppfyller krav han etter kontrakten kunne forvente.

Dersom entreprenøren vil kreve vederlagsjustering eller fristforlengelse, skal kravet varsles og behandles etter bestemmelsene i kap. IV.

Hvor langt strekker entreprenørenes aktsomhetsplikt seg etter lover og forskrifter?

Grunnlag:

Forut for ulykken beskrevet under post I, var (byggherre).....SHA-plan for prosjektet mangelfull, idet den ikke inneholdt vurderinger og tiltak knyttet til risiko for utforkjøring ved snuplassen. **Entreprenørinformerte ikke byggherre om denne risikoen under prosjektets utførelse.**

Hvor er byggherren?

ICS 91.010.30

Språk: Norsk

Prosjektdokumenter for bygg og anlegg
Redigering og innhold av
konkurransesgrunnlag

Project documents for building and civil engineering works
Editing and contents of contract documents

4. Krav til prosjektdokumenter

4.1 Inndeling

- **Prosjektdokumentene skal være klare og uttømmende slik at de kan legges til grunn for en fullstendig avtale. De skal gi alle nødvendige opplysninger om prosjektet** for å kunne forhåndsberegne kostnader og ressurser for de enkelte delene av prosjektet. Prosjektbeskrivelser som utarbeides og overføres elektronisk, skal tilfredsstillе kravene i NS 3459.

Stiller byggherren krav til borhulldiameter / bormønster?

Stiller byggherren krav til salvestørrelse?

Stiller byggherren krav til dekking?

Forbehold.

Flere ledd i utførelsen.

Back to back

F 26.06.2002 nr. 922

Forskrift om håndtering av eksplosjons-
farlig stoff

Tidligere forskrift:

§ 10-7. Plikt til å ivareta sikkerhet.

4. ledd:

Virksomhet som ikke selv utfører sprengningsarbeid skal påse at utførende virksomhet ivaretar kravene i henhold til annet ledd. **I antatt tilbud/anbud for sprengningsarbeid skal det klart fremkomme at kostnader forbundet med alle nødvendige sikkerhetstiltak er tatt med.** Disse bestemmelsene endrer ikke de forpliktelser som ellers følger av arbeidsmiljølovgivningen.

§ 11-6 Virksomhet som får utført bergsprengningsarbeid

Ledelsen i virksomhet som får utført bergsprengningsarbeid skal også sørge for at sikkerheten ved bruk av eksplosiv vare blir ivaretatt på forsvarlig måte.

Ledelsen i virksomheten skal påse at den virksomheten som utfører selve sprengningsarbeidet ivaretar kravene i henhold til § 11-5. Virksomheten må kunne dokumentere ivaretagelsen av denne plikten.

Dersom virksomheten som får utført sprengningsarbeid gir føringer for hvordan arbeidet skal utføres, skal den dokumentere tilstrekkelig kompetanse til å vurdere om føringene ivaretar kravene til en sikkerhetsmessig forsvarlig gjennomføring av sprengningsarbeidet.

F 03.08.2009 nr. 1028

Forskrift om sikkerhet, helse og
arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplasser
(byggherreforskriften)

§ 5. Generelle plikter

Byggherren skal sørge for at hensynet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø på bygge- eller anleggsplassen blir ivaretatt.

Under planlegging og prosjektering skal byggherren særlig ivareta sikkerhet, helse og arbeidsmiljø ved

- de arkitektoniske, tekniske eller organisasjonsmessige valg som foretas
- **å beskrive og ta hensyn til de risikoforholdene som har betydning for arbeidene som skal utføres**
- at det avsettes tilstrekkelig tid til prosjektering og utførelse av de forskjellige arbeidsoperasjonene

Under utførelsen av arbeidene skal byggherren ivareta hensynet til sikkerhet, helse og arbeidsmiljø ved koordinering av virksomhetens arbeid på bygge- eller anleggsplassen.

Byggherren skal sikre at pliktene som er pålagt koordinatoren, de prosjekterende, arbeidsgiverne og enmannsbedriftene i denne forskriften blir gjennomført.

§ 6. Risikoforhold

De risikoforholdene som avdekkes under planlegging og prosjektering skal innarbeides i tilbudsgrunnlaget, jf. § 5. andre ledd bokstav b.

Forsvarlig produksjonstid?

Lang tid på på planarbeidet.

Tid på prosjektering.

Produksjonstiden???????????

Bøtelegging.

Dagbøter.

Kompetanse og vilje?

SKREDET I KATTMARKVEGEN I NAMSOS 13. MARS 2009

Rapport fra undersøkelsesgruppe satt ned av Samferdselsdepartementet

Skredet ble utløst av sprengning for utvidelse av veg. Sprengningen skjøv fjelloverflaten dypt under salven med stor fart og kraft inn i leira slik at denne kollapset. At dette kunne skje har sin direkte årsak i en svært ugunstig og på forhånd ikke kartlagt helning av fjelloverflaten ut mot leira i kombinasjon med et ufordelaktig sprekke mønster i fjellet. Dette ga et uheldig sammenfall av forhold som bidro til å initiere skredet. Området hadde på forhånd svært dårlig stabilitet dominert av sensitiv og til dels kvikk leire, noe som er årsaken til at et initialt skred, fra en beskjeden sprengning, kunne utvikle seg og legge et så stort område i ruin.

Skredet i Kattmarka.

Manglende kartlegging og vurdering av områdestabilitet er kritikkverdig spesielt siden det er kjent at områder i nærheten hadde dårlige grunnforhold og Namsos-regionen har vært utsatt for mange skred. **Svakheten i dette prosjektet ligger likevel ikke i enkeltpersoners handlinger, men i en prosjektkultur innen Statens vegvesen som i dette tilfelle har ført til at sikkerheten har kommet i skyggen av budsjetttrammene.**

Skredet i Kattmarka.

Etter Undersøkelsergruppens oppfatning har Namsos kommune og øvrige offentlige planmyndigheter i dag på plass et regelverk for planarbeid som krever geoteknisk dokumentasjon av stabilitetsforhold. Etterlevd er dette regelverket vel egnet.

Jeg håper at denne konklusjonen også kan gjelde hva angår sikkerhet og ikke minst at sikkerhet skal inn i prosjektbeskrivelsen som prisbærende poster.

SPRENGNINGSARBEIDER

- SIKKERHET OG KVALITET I FAGET
- TAKK FOR OPPMERKSOMHETEN